

ทำทารกในครรภ์แต่ละไตรมาสเป็นแบบไหน ทำของทารกที่แม่ควรรู้

บทความสำหรับคุณแม่ตั้งครรภ์ พร้อมพัฒนาการลูกน้อยในครรภ์

บทความ

พ.ย. 27, 2024

5 นาที

ทำของทารกในครรภ์ มีผลต่อการตัดสินใจของคุณหมอในการเลือกวิธีคลอดลูกให้แก่คุณแม่ ซึ่งคุณแม่หลาย ๆ ท่าน มักมีคำถามกับคุณหมอลูกน้อยในครรภ์กลับหัวหรือยัง และเมื่ออายุครรภ์ใกล้คลอด คุณหมอจะตรวจท่าทางของทารกในครรภ์อย่างสม่ำเสมอด้วยการคลำท้องหรือใช้หูฟัง จนถึง การตรวจผ่านทางช่องคลอดเมื่อปากมดลูกเริ่มเปิด

สรุป

- การประเมินการคลอดลูกว่ายากหรือง่ายนั้น ทำของทารกในครรภ์ก็เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง เพราะมีทารกที่อยู่ในท่าผิดปกติแบบท่าก้นเพียงแค่ 4 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น
- ทารกในครรภ์จะมีขนาดของศีรษะโตมากกว่าขนาดของก้น ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เวลาคลอดด้วยส่วนศีรษะออกก่อน จะทำให้คลอดง่าย เพราะส่วนอื่น ๆ จะตามออกมาทางอุ้งเชิงกรานได้ง่ายขึ้น
- เมื่อคุณหมอบอกว่าทำทารกในครรภ์ยังไม่กลับหัว หรือมีท่าก้น ท่าขวาง คุณหมอจะแนะนำให้ทำการผ่าคลอดเพื่อความปลอดภัย ลดความเสี่ยงต่าง ๆ

เลือกอ่านตามหัวข้อ

- ทำทารกในครรภ์ คืออะไร
- วิธีเช็คทำทารกในครรภ์ของคุณแม่ท้อง
- ทำทารกในครรภ์ แบบไหนลูกคลอดง่าย
- ทำทารกในครรภ์ แบบไหนต้องผ่าคลอด
- ทำทารกในครรภ์ แบบไหนที่บอกว่าเด็กไม่กลับหัว

ท่าทารกในครรภ์ คืออะไร

ปัจจัยหนึ่งของการประเมินการคลอดดูว่ายากหรือง่ายนั้นก็คือ ท่าของทารก เพราะส่วนใหญ่เมื่ออายุครรภ์ใกล้คลอดจนถึงระยะคลอด ประมาณ 37-40 สัปดาห์ จะมีทารกในครรภ์อยู่ในท่าก้นประมาณเพียงแค่ 4 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้น โดยอาจพบได้ในครรภ์แฝด น้ำคร่ำในครรภ์มีน้อยหรือมากเกินไป รวมถึงอาจเกิดจากความผิดปกติของทารกในครรภ์ ซึ่งหากจำเป็นต้องคลอดด้วยท่าก้นอาจเกิดภาวะเสี่ยงคลอดยากได้

วิธีเช็คท่าทารกในครรภ์ของคุณแม่ท้อง

การตรวจครรภ์ถือเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้คุณหมอสามารถประเมินได้ว่าการตั้งครรภ์มีภาวะเสี่ยงหรือไม่ ทารกในครรภ์มีความผิดปกติอะไรบ้าง โดยการตรวจท่าทารกในครรภ์ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญที่ต้องทำการตรวจอย่างใกล้ชิด โดยมีวิธีการตรวจดังนี้

1. แพทย์หรือพยาบาลคลำหน้าท้อง

โดยดูระดับยอดมดลูกว่าอยู่ในระดับไหน ลักษณะของท้องขยายออกด้านข้างหรือไม่ คลำหาศีรษะหรือก้นของทารกในครรภ์ หากเป็นศีรษะจะมีลักษณะแข็ง เรียบกลม หรือหากเป็นส่วนก้น จะมีลักษณะนุ่ม แต่ไม่เรียบ

2. ฟังเสียงหัวใจของทารก

เมื่อทารกในครรภ์อายุ 28 สัปดาห์ขึ้นไป หากมีสุขภาพแข็งแรงเมื่อเวลาทารกดิ้น จะส่งผลต่ออัตราการเต้นของหัวใจที่เร็วขึ้นได้

3. อาการที่คุณแม่รู้สึกได้เอง

คุณแม่ตั้งครรภ์จะรู้สึกได้จากลักษณะการดิ้นของทารกว่าอยู่ตรงส่วนไหนของครรภ์ ส่วนบนของมดลูก หรือส่วนล่างเหนือหัวหน้า รวมถึงลักษณะครรภ์ว่าขยายออกด้านข้างหรือไม่

4. การตรวจด้วยอัลตราซาวนด์ช่วงใกล้คลอด

การตรวจด้วยอัลตราซาวนด์ จะสามารถเห็นท่าของทารกในครรภ์ได้ชัดเจน เป็นวิธีที่แม่นยำที่สุด ซึ่งช่วงแรกของการตั้งครรภ์ ท่าของทารกอาจเปลี่ยนแปลงไปได้เรื่อย ๆ เนื่องจากทารกยังมีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับขนาดของครรภ์ แต่เมื่ออายุครรภ์เพิ่มขึ้น ขนาดของทารกจะใหญ่ขึ้นตามไปด้วย รวมถึงขนาดศีรษะจะใหญ่กว่ากัน เมื่อทารกใกล้คลอดจึงเอาหัวลงทางอุ้งเชิงกราน เพื่อง่ายต่อการคลอด

ท่าทารกในครรภ์ แบบไหนลูกคลอดง่าย

เมื่อทารกในครรภ์มีอายุเพิ่มมากขึ้น ขนาดของศีรษะจะโตขึ้นมากกว่าขนาดของก้น ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้เวลาคลอดด้วยส่วนศีรษะออกก่อนจะทำให้คลอดง่าย เพราะส่วนอื่น จะตามออกมาทางอุ้งเชิงกรานได้ง่ายขึ้น ซึ่งท่าทารกที่เหมาะสมต่อการคลอดตามธรรมชาติ มีดังนี้

1. ท่าทารกเอาศีรษะลง (LOA) หรือ Left Occiput Anterior

เป็นท่าทารกที่ส่วนท้ายทอยอยู่ทางด้านหน้าซ้ายของอุ้งเชิงกราน ซึ่งเวลาคลอดจะทำการหมุนศีรษะไปทางซ้ายของคุณแม่

2. ท่าทารกศีรษะพุ่งเตรียมคลอด (ROA) หรือ Right Occiput Anterior

เป็นท่าทารกที่ส่วนท้ายทอยอยู่ทางด้านหน้าขวาของอุ้งเชิงกราน ซึ่งเวลาคลอดจะทำการหมุนศีรษะไปทางขวาของคุณแม่

ท่าทารกในครรภ์ แบบไหนต้องผ่าคลอด

ท่าของทารกในครรภ์ ถือเป็นเหตุผลหนึ่งที่บ่งชี้ว่าคุณแม่อาจจะไม่สามารถคลอดตามธรรมชาติได้ และคุณหมอมักจะแนะนำให้ทำการผ่าคลอด โดยท่าที่ผิดปกติของทารก มีดังนี้

1. ท่าทารกนอนแนวขวางเบี่ยงซ้าย (LOT) หรือ **Left Occiput Transverse** เป็นท่าทารกที่อยู่ในแนวขวาง โดยท้ายทอยอยู่ทางซ้ายของอุ้งเชิงกราน
2. ท่าทารกนอนเบี่ยงไปทางซ้าย (LOP) หรือ **Left Occiput Posterior** เป็นท่าทารกที่ส่วนท้ายทอยอยู่ทางด้านหลังซ้ายของอุ้งเชิงกราน
3. ท่าทารกนอนแนวขวางเบี่ยงขวา (ROT) หรือ **Right Occiput Transverse** เป็นท่าทารกที่อยู่ในแนวขวาง โดยท้ายทอยอยู่ทางขวาของอุ้งเชิงกราน

4. ท่าทารกศีรษะพุ่ง (ROP) หรือ Right Occiput Posterior เป็นท่าทารกที่ส่วนท้ายทอยอยู่ทางด้านหลังขวาของอุ้งเชิงกราน

ท่าทารกในครรภ์ แบบไหนที่บอกว่าเด็กไม่กลับหัว

เมื่ออายุครรภ์ใกล้คลอด หากคุณหมอดตรวจพบว่าทารกในครรภ์ยังไม่กลับหัว และอยู่ในท่าที่มีความเสี่ยง หากจะคลอดตามธรรมชาติต้องระมัดระวังมากขึ้นเป็นพิเศษ คุณหมออาจแนะนำให้ผ่าคลอดเพื่อความปลอดภัยมากที่สุด โดยท่าทารกที่พบ มีดังนี้

1. ท่าของทารกในครรภ์ ท่าก้น

การคลอดธรรมชาติโดยท่าก้น เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากมีภาวะเสี่ยงสูง อาจเกิดการติดขัดของทารกขณะคลอดได้ และเสี่ยงต่อการบาดเจ็บของทารกอีกด้วย

2. ท่าของทารกในครรภ์ ท่าขวาง

หากทารกอยู่ในท่าขวาง ลักษณะของครรภ์จะขยายออกด้านข้าง โดยลำตัวของทารกในครรภ์จะตั้งฉากกับลำตัวของคุณแม่ คุณหมอจะแนะนำให้ทำการผ่าคลอด เพื่อลดความเสี่ยงต่อภาวะมดลูกแตก และหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บของทารกเนื่องจากมีการดึงแขนขณะทำการคลอดด้วย

ท่าของทารกขณะอยู่ในครรภ์ของคุณแม่ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการประเมินแนวโน้มและการวางแผนสำหรับการคลอดว่าสามารถคลอดได้ตามธรรมชาติ หรือจำเป็นต้องผ่าคลอดเท่านั้น ในการตรวจครรภ์ทุกครั้งคุณหมอจึงต้องคลำท้องหรือใช้เครื่องอัลตราซาวด์ในการตรวจดูท่าทารกในครรภ์ เพื่อความปลอดภัยทั้งสำหรับคุณแม่และลูกน้อยมากที่สุดนั่นเอง

บทความแนะนำสำหรับคุณแม่่มือใหม่

- โปรแกรม Baby Development เช็คพัฒนาการลูกน้อยแต่ละช่วงวัย
- เด็กตาแฉะ มีขี้ตาเยอะ เกิดจากอะไร พร้อมวิธีรักษาตาแฉะในทารก
- สะดือทารกมีเลือดออกอันตรายไหม สะดือเด็กทารกเลือดออกทำยังไงดี
- ลูกเป็นไข้ตอนกลางวันปกติ พร้อมวิธีดูแลเมื่อลูกมีไข้ตอนกลางวัน
- ลูกป่วยบ่อยมาก ทำไงดี พร้อมวิธีเสริมภูมิคุ้มกันให้ลูกแข็งแรง
- อาการไข้ในเด็ก ลูกมีอาการหนาวสั่นมีไข้ เช็คตัวยังไงให้ใช้ได้
- ลูกเป็นไข้ตัวร้อนแต่เมื่อเท้าเย็น คุณแม่รับมืออย่างไรดี
- ผื่นส่ำไข้ คืออะไร วิธีสังเกตส่ำไข้ในเด็กที่คุณพ่อคุณแม่ต้องรู้
- เด็กก้าวร้าว ลูกอารมณ์ร้าย ทำตัวไม่น่ารัก พ่อแม่ควรรับมืออย่างไร
- ลูกพูดช้า ลูกรู้ทุกอย่างแต่ลูกไม่พูด แบบนี้ผิดปกติไหม

อ้างอิง:

1. คุณเอาหัวหรือก้นออก, มูลนิธิหมอชาวบ้าน
2. การคลอดปกติทางช่องคลอด (Normal vaginal delivery), คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ทารกท่าขวาง (Transverse lie baby), Haamor
4. การตรวจครรภ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
5. 5 วิธีเช็คความสมบูรณ์ของลูกในท้อง, รพ.เกษมราษฎร์ อินเตอร์เนชั่นแนล รัตนาธิเบศร์
6. ระเบียบปฏิบัติการทำคลอดปกติ, โรงพยาบาลศรีเมืองใหม่
7. การคลอดทารกที่มีส่วนหน้าเป็นก้นทางช่องคลอด Vaginal Breech Delivery, คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อ้างอิง ณ วันที่ 14 กันยายน 2567

คุณแม่ตั้งครรภ์

แม่ผ่าคลอด

ดูแลลูกตามช่วงวัย

ภูมิแพ้ในเด็ก

แอลฟาแล็ค สฟิงโกไมอีลิน

พัฒนาการสมองลูกน้อย

การขั้บถ่ายลูกน้อย

คุณแม่ให้นมบุตร

เครื่องมือตัวช่วยคุณแม่

อาหารเด็ก

S-Mom Club

ข้อมูลผลิตภัณฑ์

โปรโมชัน